

**Masterclasses
voor
commissarissen van
woningcorporaties
in 2015**

Masterclasses voor commissarissen van woningcorporaties in 2015

Sinds 2005 biedt de VTW masterclasses voor commissarissen van woningcorporaties aan. Inmiddels is het programma uitgegroeid tot een aanbod van ruim 35 masterclasses per jaar, waaraan per keer tot 15 commissarissen deelnemen. Nieuw zijn online masterclasses, die u thuis op een voor u geschikt moment kunt volgen. Sinds dit jaar zijn PE-punten aan de masterclasses gekoppeld. Daarnaast biedt de VTW al enkele jaren een eenjarige leergang aan voor aankomende commissarissen. Dat gebeurt in samenwerking met searchbureaus die zorgen voor de selectie van kandidaten en met raden van commissarissen van woningcorporaties die een stageplaats voor de kandidaten leveren. Het programmamanagement is neergelegd bij het bureau Governance Support, dat meedenkt over de verdere professionalisering van commissarissen.

Doel

Door het aanbieden van masterclasses waaraan individuele commissarissen kunnen deelnemen, wil de VTW bijdragen aan de permanente educatie van commissarissen en daarmee aan de verdere professionalisering van het interne toezicht binnen de corporatiesector.

De VTW tracht met het aanbod het gehele palet aan relevante onderwerpen te bestrijken en in te spelen op actuele thema's. Het aanbod onderscheidt zich verder door corporatie-specifieke, naast meer algemene thema's en doordat commissarissen gelegenheid hebben tot uitwisseling met collega-commissarissen van andere corporaties.

Opzet

Het aanbod bestaat uit 'losse' masterclasses waaruit commissarissen naar behoefte kunnen kiezen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de volgende categorieën.

- *Basis.* Deze masterclasses zijn gericht op basiskennis waarover iedere commissaris van een corporatie zou moeten beschikken.
- *Verdieping.* In deze masterclasses worden onderwerpen uitgediept.
- *Specialisatie.* Die masterclasses richten zich op commissarissen met een bepaalde functie of taak binnen de raad van commissarissen, zoals voorzitters, leden van de auditcommissie of leden van de remuneratiecommissie.

De VTW is CRKBO-gecertificeerd. Dat betekent dat de VTW met zijn opleidingsprogramma voldoet aan de kwaliteitseisen voor opleidingsinstellingen voor korte beroepsopleidingen.

Organisatie en informatie

Het programmamanagement voor de masterclasses heeft de VTW uitbesteed aan Governance Support, een bureau met ruim tien jaar ervaring met governancevraagstukken in uiteenlopende sectoren, waaronder de corporatiesector (www.governancesupport.nl). Er vindt regelmatig overleg plaats tussen de VTW en de programmamanager van Governance Support, waarin masterclasses geëvalueerd en wenselijke aanpassingen besproken worden. Elk half jaar wordt het opleidingsprogramma geactualiseerd, rekening houdend met externe ontwikkelingen en behoeften van commissarissen van corporaties.

Op de website van de VTW (www.vtw.nl) vindt u een uitgebreide beschrijving van de aangeboden masterclasses. U kunt zich voor een masterclass opgeven via de persoonlijke link die ieder lid automatisch per mail ontvangt. Ook niet-leden kunnen de masterclasses volgen.

Voor meer informatie kunt u terecht bij Danielle Eroglu (T 030 25 25 785 of d.eroglu@vtw.nl).

1e helft 2015

Basis Introductie voor de nieuwe commissaris

13 PE-punten

Een tweedaagse masterclass die zich vooral richt op commissarissen die nieuw zijn in het vak en/of in de wereld van woningcorporaties. Geeft een introductie in de wereld van woningcorporaties (externe omgeving, kenmerken van de branche en ontwikkelingen bij corporaties), met bijzondere aandacht voor de financiële aspecten die eigen zijn aan corporaties. Gaat uitvoerig in op de positie en rol van de raad van commissarissen en de vertaling daarvan naar de vaak weerbarstige praktijk.

Docenten: drs. Lex de Boer (*bestuurder Lefier (woningcorporatie)*) of
                    drs. Jan van der Moolen (*voormalig directeur CFV*)
                    prof. dr. Peter van Lieshout (*voorzitter van RvC's/RvT's*)
                    drs. Hildegard Pelzer (*directeur Governance Support*)
                    Hans van Vark RA (*interim-manager en adviseur*)

Wordt 4 keer gegeven, te weten:

6 en 7 februari, (incl. overnachting) locatie: Conferentiecentrum Woudschoten in Zeist

17 en 18 april, (incl. overnachting) locatie: Hotel/restaurant Oud London in Zeist

5 en 6 juni, (incl. overnachting) locatie: Conferentiecentrum Woudschoten in Zeist

19 en 20 juni, (incl. overnachting) locatie: Hotel/restaurant Oud London in Zeist

---

Basis Basiskennis voor toezicht op financiën

7 PE punten

Voorziet commissarissen van basiskennis op financieel gebied, met bijzondere aandacht voor de specifieke financiële aspecten van woningcorporaties, zoals de verschillende waarderingssystemen, investeringsvoorstellen en de rol en spelregels van de externe toezichthouders.

Docent: Hans van Vark RA (*interim-manager en adviseur*)

21 mei, locatie: Bartholomeus Gasthuis in Utrecht

Basis Asset management en integrale vastgoedsturing

4 PE-punten

Geeft inzicht in asset management en plaatst dit in het breder perspectief van integrale vastgoedsturing bij woningcorporaties. Zoomt in op de rol en verantwoordelijkheden van de raad van commissarissen in deze.

Docenten: drs. Ilta van der Mast (*partner TwijnstraGudde, kerndocent ASRE*)
Ir. Hans Pars (*associate partner Twijnstra Gudde*)

3 maart, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping Strategieontwikkeling in de volkshuisvesting

6 PE-punten

Geeft inzicht in kenmerken van strategieontwikkeling bij woningcorporaties, met volkshuisvestelijke doelen als vertrekpunt en vastgoed als middel om doelen te realiseren en het vermogen op peil te houden. Bespreekt de rol van belangrijke stakeholders en de rol van de raad van commissarissen in dit traject

Docenten: dr. ir. Peter van Os (*partner RIGO Research en Advies*)
drs. Arjen Zandstra (*manager Strategie en Beleid bij Wooncompagnie*)

Wordt 2 keer gegeven te weten:

9 april, locatie: Karel V in Utrecht

30 april, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping Risicomanagement

4 PE-punten

Geeft inzicht in risico's van woningcorporaties en hoe risicomanagement kan helpen risico's te beheersen. Bespreekt de bemoeienis van de raad van commissarissen met risicomanagement en geeft handvatten voor de praktijk van het toezicht op risicomanagement.

Docenten: Gerard Erents RA (*interim-bestuurder van o.a. Vestia en Rochdale en adviseur ORKA-Advies*)
drs. Carla van der Weerd (*managing director Accent Organisatie Advies*)

23 april, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping Effectieve communicatie in de boardroom

5 PE-punten

Geeft inzicht in technieken en tactieken om de communicatie tussen commissaris en bestuurder en tussen commissarissen onderling te optimaliseren. Geeft handvatten om op constructieve wijze regie te nemen.

Docenten: Ilona Eichhorn LLB, BSc (*partner Debat.NL*)
drs. Raymond Salet (*communication strategist City-Savvy, docent Media & Communicatie Hogeschool Windesheim*)

Wordt 2 keer gegeven te weten:

28 mei, locatie: Karel V in Utrecht

2 juli, locatie: Karel V in Utrecht

Specialisatie De RvC, de accountant en de auditcommissie

4 PE-punten

Actualiseert en verdiept de kennis van de zich ontwikkelende taken van de accountant en de geïntensiverde rol van de raad van commissarissen. Gaat verder in op de relatie tussen auditcommissie en raad van commissarissen.

Docenten: Ben Spelbos (*adviseur, voormalig accountant PWC*)
prof. dr. Peter van Lieshout (*voorzitter van RvC's/RvT's*)

30 maart, locatie: Karel V in Utrecht

Specialisatie Financiële sturing en toezicht

7 PE-punten

Richt zich op commissarissen met ervaring op het gebied van financiën en financiën in hun 'portefeuille'. Verdiept de kennis van financiële sturing en toezicht gebaseerd op het business model van corporaties. Gaat onder meer dieper in op indicatoren voor de financiële gezondheid van corporaties.

Docenten: drs. Michel Bakker (*sectormanager Financiën en Bedrijfsvoering GroenWest (woningcorporatie), voormalig principal manager bij PWC*)
ir. Birgitte van Hoesel-Snel MBA (*bestuurder WSW*)

23 maart, locatie: Karel V in Utrecht

2e helft 2015

Basis Introductie voor de nieuwe commissaris

13 PE-punten

Een tweedaagse masterclass die zich vooral richt op commissarissen die nieuw zijn in het vak en/of in de wereld van woningcorporaties. Geeft een introductie in de wereld van woningcorporaties (externe omgeving, kenmerken van de branche en ontwikkelingen bij corporaties), met bijzondere aandacht voor de financiële aspecten die eigen zijn aan corporaties. Gaat uitvoerig in op de positie en rol van de raad van commissarissen en de vertaling daarvan naar de vaak weerbarstige praktijk.

Docenten: drs. Lex de Boer (*bestuurder Lefier (woningcorporatie)*) of
                     drs. Rob Haans (*directievoorzitter De Alliantie (corporatie)*) of
                     drs. Koos Parie (*interim-bestuurder en adviseur bij coperaties*)
                     drs. Hildegard Pelzer (*directeur Governance Support*)
                     drs. Roeland Stolk (*consultant Berenschot*)
                     Hans van Vark RA (*interim-manager en adviseur*)

Wordt 3 keer gegeven, te weten:

11 en 12 september, (incl. overnachting) locatie: Conferentiecentrum Woudschoten in Zeist

30 en 31 oktober, (incl. overnachting) locatie: Hotel/restaurant Oud London in Zeist

27 en 28 november , (incl. overnachting) locatie: Conferentiecentrum Woudschoten in Zeist

---

Basis De wereld van de woningcorporaties

4 PE punten

Geeft een introductie in de wereld van woningcorporaties: de externe omgeving met belangrijke stakeholders en toezichthouders, kenmerken van de branche en ontwikkelingen bij woningcorporaties.

Docent: drs. Koos Parie (*interim-bestuurder en adviseur*)

10 september, locatie: Karel V in Utrecht

Basis Corporate Governance en de rol van de RvC

4 PE-punten

Informeert over de juridische positie van de commissaris en verdiept de kennis en inzichten in de praktijk van de 'moderne' commissaris. Richt zich primair op commissarissen die nieuw zijn in dit vak of nog beperkte ervaring hebben.

Docent: drs. Hildegard Pelzer (*directeur Governance Support*)

8 oktober, locatie: Karel V in Utrecht

Basis Basiskennis voor toezicht op financiën

7 PE punten

Voorziet commissarissen van basiskennis op financieel gebied, met bijzondere aandacht voor de specifieke financiële aspecten van woningcorporaties, zoals de verschillende waarderingssystemen, investeringsvoorstellen en de rol en regels van de externetoezichthouders.

Docent: Hans van Vark RA (*interim-manager en adviseur*)

11 november, locatie: Karel V in Utrecht

Basis Toezichthouder op bouwopgaven en renovaties

4 PE punten

Biedt basiskennis op het gebied van bouw en renovatie en geeft handvatten voor waarop te letten. Informeert over nieuwe ontwikkelingen en methoden bij het ontwikkelen, bouwen en renoveren.

Docenten: drs. Marga Bekker (*consultant en commissaris bij corporaties*)
Ing. drs. Gerard Thaens (*interim-manager en adviseur in vastgoed en projectontwikkeling*)

8 december, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping **Asset management en integrale vastgoedsturing** **4 PE punten**

Geeft inzicht in asset management en plaatst dit in het breder perspectief van integrale vastgoedsturing bij corporaties. Zoomt in op de rol en verantwoordelijkheden van de raad van commissarissen in deze.

Docent: drs. Ilta van der Mast (*partner TwijnstraGudde*)

8 september, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping **Effectieve interventies** **4 PE punten**

Vergroot het inzicht in interventiemogelijkheden van de raad van commissarissen en beoogt de sensitiviteit – van ook ervaren commissarissen – te verhogen om zo tijdig adequaat op te kunnen treden. Dat gebeurt aan de hand van een casus.

Docenten: Kees Boonman (*journalist, o.a. politiek commentator EenVandaag en presentator Kamerbreed*)
prof. dr. Peter van Lieshout (*voorzitter van RvC's/RvT's*)
drs. Hildegard Pelzer (*directeur Governance Support*)

19 november, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping **Zorgvastgoed** **4 PE punten**

Voorziet commissarissen van kennis van wet- en regelgeving op het gebied van zorgvastgoed en veranderende wensen van de doelgroep. Geeft inzicht in de strategische vastgoedvraagstukken en -risico's in de zorgsector, om zo keuzen van de eigen corporatie goed te kunnen beoordelen.

Docenten: drs. Peter Jobsen (*senior researcher Motivaction*)
Anton Zuure (*lid Raad van Bestuur Woonzorg Nederland en Espria (zorginstelling)*)

25 november, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping Risicomanagement

4 PE punten

Geeft inzicht in risico's van woningcorporaties en hoe risicomanagement kan helpen risico's te beheersen. Bespreekt de bemoeienis van de raad van commissarissen met risicomanagement en geeft handvatten voor de praktijk van het toezicht.

Docenten: Gerard Erents RA (*interim-bestuurder van o.a. Vestia en Rochedale en adviseur ORKA-Advies*)
drs. Carla van der Weerd (*managing director Accent Organisatie Advies*)

2 december, locatie: Karel V in Utrecht

Verdieping Effectieve communicatie in de boardroom

5 PE punten

Geeft inzicht in technieken en tactieken om de communicatie tussen commissaris en bestuurder en tussen commissarissen onderling te optimaliseren. Geeft handvatten om op constructieve wijze regie te nemen.

Docenten: Ilona Eichhorn LLB, BSc (*partner Debat.nl*)
drs. Sharon Kroes (*partner Debat.nl*)

10 december, locatie: Karel V in Utrecht

Specialisatie De RvC, de accountant en de auditcommissie

4 PE punten

Actualiseert en verdiept de kennis van de zich ontwikkelende taken van de accountant en de geïntensiveerde rol van de raad van commissarissen. Gaat verder in op de relatie tussen auditcommissie en raad van commissarissen.

Docenten: Ben Spelbos (*adviseur, voormalig accountant PWC*)
prof. dr. Peter van Lieshout (*voorzitter van RvC's/RvT's*)

15 september, locatie: Karel V in Utrecht

Specialisatie Financiële sturing en toezicht

7 PE punten

Richt zich op commissarissen met ervaring op het gebied van financiën en financiën in hun 'portefeuille'. Verdiept de kennis van financiële sturing en toezicht gebaseerd op het business model van corporaties. Gaat onder meer dieper in op indicatoren voor de financiële gezondheid van corporaties.

Docenten: drs. Michel Bakker (*sectormanager Financiën en Bedrijfsvoering GroenWest (woningcorporatie), voormalig principal manager bij PWC*)
                      ir. Birgitte van Hoesel-Snel MBA (*bestuurder WSW*)

28 september, locatie: Karel V in Utrecht

Specialisatie Goed voorzitterschap – Goed leiderschap

13 PE punten

Biedt voorzitters van raden van commissarissen referentiekaders om samen met collega's over de eigen praktijk te reflecteren. Reikt praktische handvatten en tips aan om het eigen en het team-functioneren te professionaliseren.

Docenten/   drs. Arjen Eleveld (*partner Jonathan Warner*)
moderatoren: mr. Ep Hannema (*managing partner/advocaat NortonRoseFulbright*)
                      drs. Ruud de Joode (*trainer Debat.nl*)
                      Monika Milz MBA (*boardroom consultant/partner Governance Support*)
                      drs. Hildegard Pelzer (*directeur Governance Support*)

Een tweedaagse masterclass aangeboden op:

5 oktober en 3 november, locatie: Karel V in Utrecht

Specialisatie Werkgeverstaken

7 PE punten

Verdiept het inzicht in de gehele breedte van de werkgeversfunctie van de raad van commissarissen. Zoomt in op de beloningsmogelijkheden binnen de kaders van de WNTT en op het beoordelingsgesprek met de bestuurder, ook met het oog op het toekomstperspectief.

Docenten: drs. Henk Jan van de Bosch (*bestuursadviseur/partner Axyos*)
                      Monika Milz MBA (*boardroomconsultant/partner Governance Support*)

De masterclass wordt 2 keer aangeboden

13 oktober, locatie: Karel V in Utrecht

2 november, locatie: Karel V in Utrecht

Online Masterclasses

De Woningcorporatie

1 PE-punt

Een private onderneming met een maatschappelijke opgave

Richt zich op commissarissen die nieuw zijn in de sector. Geeft een introductie in de corporatiesector: de publieke opdracht en de daaruit voortvloeiende kerntaken, de kernfuncties en de inrichting van de corporatie. Geeft ook een schets van de (nieuwe) strategische vraagstukken

Spreker: drs. Koos Parie (*interim-bestuurder en adviseur bij corporaties*)

Co-spreker: drs. Rob Haans (*directievoorzitter De Alliantie*)

Na inschrijving op elk moment online te volgen

De Woningcorporatie van Buiten naar Binnen

1 PE-punt

Richt zich op commissarissen die nieuw zijn in de sector. Geeft een introductie in de externe omgeving waarbinnen de corporatie opereert. Gaat met name in op de belangrijkste stakeholders gezien de maatschappelijke opgave van de corporatie (vooral bewoners en gemeenten) en op de externe toezichthouders.

Spreker: drs. Rob Haans (*directievoorzitter De Alliantie*)

Co-spreker: drs. Koos Parie (*interim-bestuurder en adviseur bij corporaties*)

Na inschrijving op elk moment online te volgen

Geplande online Masterclasses

Huurbeleid en de inkomenspositie van huurders

1 PE-punt

Geeft een beeld van de huidige regelgeving op het gebied van huur, van de inkomenspositie van doelgroepen van de corporatie en van de implicaties van het huurbeleid van de corporatie.

Inrichting en functioneren van de RvC vanuit juridisch perspectief 1 PE-punt

Informeert over de wettelijke kaders voor de inrichting en het functioneren van de raad van commissarissen zoals vastgelegd in het burgerlijk wetboek en in sectorwetgeving. Geeft inzicht in het denken over goed toezicht zoals blijkt uit recente uitspraken van de rechter.

www.vtw.nl

vereniging van toezichhouders in woningcorporaties

**GOVERNANCE
SUPPORT**

www.govenancesupport.nl

Bezoekadres: Plompstorengracht 9 | 3512 CA Utrecht | Postbus 85185 | 3508 AD Utrecht

T 030 - 25 25 762 | F 030 - 31 00 315 | E bureau@vtw.nl | I www.vtw.nl